

ยาทาเม็อกซิเฟน (Tamoxifen) กับการเกิดมะเร็งโพรงมดลูก

พญ.อุไรวรรณ คมไพบุลย์กิจ แพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านมะเร็งนรีเวช สถาบันมะเร็งแห่งชาติ กรมการแพทย์

Tamoxifen (ทาเม็อกซิเฟน) คือ ยาที่ใช้ในการรักษาโรคมะเร็งเต้านมด้วยยาออกฤทธิ์โดยเข้าไปขัดขวางการทำงานของฮอร์โมนเอสโตรเจน ส่งผลให้ยับยั้งการเกิดเซลล์มะเร็งเต้านม มักใช้ในผู้ป่วยที่มีการแพร่กระจายของเซลล์มะเร็งจากเต้านมไปยังอวัยวะอื่น ๆ หรือเพื่งผ่านการผ่าตัดและรักษาด้วยวิธีรังสีรักษา ใช้สำหรับป้องกันโรคมะเร็งเต้านมในผู้ป่วยที่มีความเสี่ยงสูง เนื่องจากเป็นยาที่ต้องกินต่อเนื่องนานถึง 5 ปี (ปัจจุบันกำลังมีการศึกษาถึงประโยชน์และโทษ ถ้าจะกินยาตัวนี้ต่อเนื่องนานถึง 10 ปี) หลายคนจึงกังวลในเรื่องของผลข้างเคียงจากยาทาเม็อกซิเฟน (อย่างไรก็ตามเมื่อเทียบระหว่างผลดีและผลข้างเคียงแล้ว ยาทาเม็อกซิเฟนเป็นยาที่มีประโยชน์อย่างมาก)

ข้อเสียที่พบได้ค่อนข้างน้อยในผู้ป่วยที่ทานยาทาเม็อกซิเฟน คือ การเกิดความผิดปกติในโพรงมดลูก รวมถึงมะเร็งเยื่อหุ้มโพรงมดลูก เนื่องจากยามีฤทธิ์ของฮอร์โมนเอสโตรเจนที่สามารถกระตุ้นเซลล์บริเวณเยื่อหุ้มโพรงมดลูก ส่งผลให้มีโอกาสเกิดความผิดปกติในโพรงมดลูกได้ ดังนั้นแพทย์และผู้ป่วยที่ได้รับยาทาเม็อกซิเฟนควรตระหนักในเรื่องนี้

พบอุบัติการณ์การเกิดมะเร็งโพรงมดลูกในคนไข้มะเร็งเต้านมที่รักษาด้วยยาทาเม็อกซิเฟน 1.26 ต่อ 1000 รายต่อปี เมื่อเทียบกับคนไข้มะเร็งเต้านมที่ได้รับยาหลอก (Placebo) คือ 0.58 ต่อ 1000 รายต่อปี คือ สูงกว่าถึงประมาณ 2 เท่า โดยจะพบความเสี่ยงมากในกลุ่มคนไข้วัยทองหรือหมดประจำเดือน และมีพยาธิสภาพในเยื่อหุ้มโพรงมดลูก เช่น ตึงเนื้อในโพรงมดลูก ดังนั้นในผู้ป่วยมะเร็งเต้านมที่วางแผนจะทานยาทาเม็อกซิเฟนทุกรายและหมดประจำเดือนไปแล้ว ควรได้รับการตรวจภายในและประเมินเยื่อหุ้มโพรงมดลูกด้วยการทำอัลตราซาวด์ก่อนเริ่มยาทุกราย ส่วนในผู้หญิงวัยเจริญพันธุ์ยังไม่พบหลักฐานว่าเพิ่มความเสี่ยงมะเร็งโพรงมดลูกอย่างมีนัยสำคัญจึงแนะนำให้ตรวจภายในคัดกรองเหมือนคนปกติ

กล่าวโดยสรุป คือ ผู้ป่วยมะเร็งเต้านมที่ต้องทานยาทาเม็อกซิเฟนควรได้รับการตรวจคัดกรองก่อนเริ่มยาว่ามีความเสี่ยงของการเกิดมะเร็งมดลูกหรือไม่โดยสูตินรีแพทย์ หากไม่มีความเสี่ยงสามารถทานยาทาเม็อกซิเฟนได้ หากมีความเสี่ยง เช่น วัยทองและมีพยาธิสภาพในโพรงมดลูกควรได้รับการตรวจยืนยันก่อนเริ่มยาทาเม็อกซิเฟน และผู้ป่วยทุกรายควรหมั่นสังเกตอาการเลือดออกผิดปกติทางช่องคลอด ซึ่งเป็นอาการเริ่มต้นของมะเร็งโพรงมดลูก หากมีอาการดังกล่าวควรรีบพบสูตินรีแพทย์ ผู้ป่วยที่เริ่มทานยาทาเม็อกซิเฟนไปแล้ว แนะนำให้พบสูตินรีแพทย์เพื่อรับการตรวจภายในและประเมินความเสี่ยงของการเกิดมะเร็งมดลูกเป็นประจำปีละครั้ง

เอกสารอ้างอิง

1. ACOG Committee Opinion No. 738: Aromatase Inhibitors in Gynecologic Practice. *Obstet Gynecol.* 2018 Jun;131(6):1.
2. Endometrial Surveillance in Tamoxifen and Letrozole Treated Breast Cancer Patients. 2021 Nov 30;13(11):e20030.